

STORTINGET

Innst. 351 L

(2019–2020)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Prop. 113 L (2019–2020)

Innstilling fra finanskomiteen om Midlertidige endringer i petroleumsloven

Til Stortinget

1. Sammendrag

Regjeringen er bedt om senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020 å «vurdere ulike virkemidler og fremme forslag som kan stimulere til investeringer i olje- og gassindustrien og i norsk leverandørinndustri», jf. Stortingets anmodningsvedtak nr. 474 av 31. mars 2020. I revidert nasjonalbudsjett for 2020 foreslår regjeringen å bevilge 70 mill. kroner til kartlegging av havbunnsmineraler i regi av Oljedirektoratet. Kartleggingen gir grunnlag for oppdrag i denne delen av næringen i 2020. I tillegg vil regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til en grønn omstillingspakke i slutten av mai. I den foreliggende proposisjonen fremmes forslag til midlertidige endringer i petroleumsloven.

I kjølvannet av virusutbruddet har etterspørselen etter olje falt sterkt. Dette har gitt kraftige utslag i oljeprisen. Gassprisen er også lav. Driftsutfordringer som følge av smitteverntiltak gjør at petroleumselskaper skyver på investeringer og vedlikehold. Smitterisiko møtes med redusert bemanning på sokkelen. Virusutbruddet og oljeprisfallet gir midlertidige likviditets- og finansieringsutfordringer og økt usikkerhet om utviklingen fremover. Uten midlertidige skattetilbud kan investeringsaktiviteten på norsk sokkel bli lavere enn forventet de nærmeste årene som følge av at planlagte, lønnsomme investeringsprosjekter utsettes. Leveran-

dørvirksomheten har over tid vært i en krevende lønnsomhetssituasjon og har, i likhet med de fleste andre næringer, fått ekstrakostnader som følge av smitteverntiltak. Virksomheter vil bli ytterligere utsatt dersom den svært lave oljeprisen gjør at petroleumselskapene skalerer ned forventet aktivitet vesentlig.

Regjeringen mener situasjonen i petroleums- og leverandørvirksomheten tilsier at det nå bør settes inn midlertidige tiltak som bedrer likviditeten i petroleumselskapene. Petroleumselskapene får gjennom tiltakene økte muligheter til å gjennomføre planlagte investeringer. Det kan hjelpe leverandørvirksomheten med å holde hjulene i gang ved at forventede kontrakter knyttet til nye prosjekter kommer ut på anbud. Dermed kan en motvirke en negativ utvikling med permitteringer, oppsigelser og eventuelt konkurser.

På bakgrunn av den aktuelle situasjonen foreslår regjeringen midlertidige endringer i petroleumsloven som vil gi tidligere fradrag, slik at betalingen av skatt utsettes og selskapenes likviditet bedres. Konkret foreslår regjeringen umiddelbar utgiftsføring av investeringer i særskattegrunnlaget med tillegg av en friinntekt på 10 pst. Forslaget gjelder for nærmere angitte investeringer pådratt fra og med inntektsåret 2020 til og med inntektsåret 2024, se proposisjonens punkt 3.2. Videre foreslås det at skatteverdien av underskudd og ubenyttet friinntekt for inntektsårene 2020 og 2021 kan kreves utbetalt, se proposisjonens punkt 3.3. Utbetaling av skatteverdien av underskudd gir også likviditet til selskap som har underskudd eller kommer i underskuddsposisjon som følge av tidlige fradrag. Departementet foreslår at det skal være adgang til å pantsette kravet på utbetaling av skatteverdien. Det foreslås også en presisering i petroleumsloven § 3 d om begrensning av netto finanskostnader.

Gjennom endringene vil fradrag for investeringer bli fremskyndet og skatteverdien av negative skattegrunnlag utbetalt. Forbedringer i likviditeten som følge av forslaget vil bidra til å sette selskap i stand til å gjennomføre investeringer. Den beregnede lønnsomheten etter skatt av investeringer kan også øke, avhengig av hvilket avkastningskrav petroleumsselskap anvender, jf. boks 3.2 i proposisjonen.

Forslagene anslås samlet å tilføre petroleumsselskapene betydelig likviditet, i størrelsesorden 100 mrd. kroner for årene 2020 og 2021, jf. proposisjonens kapittel 4. Over tid anslås det at forslaget vil øke provenyet med om lag 14 mrd. kroner, målt som nåverdi med risikofri rente. Det understrekes at anslagene er usikre og blant annet vil avhenge av hvordan selskapenes investeringer utvikler seg.

For petroleumsselskap som verdsetter skattefradragene med et risikjustert avkastningskrav, kan regjeringens forslag medføre en skattelettelse over tid. For eksempel vil lettelsen være om lag 15 mrd. kroner, målt som nåverdi, dersom det anvendes et risikjustert avkastningskrav på 8 pst. reelt etter skatt.

Det samlede forslaget øker de administrative byrdene for selskapene og skattemyndighetene, særlig ved at det over flere år vil gjelde to parallelle regelsett for den skattemessige behandlingen av utgifter til erverv av produksjonsinnretninger og rørledninger.

Departementet foreslår at forslaget om umiddelbar utgiftsføring av kostnader tillagt 10 pst. friinntekt i særskattegrunnlaget skal tre i kraft straks med virkning for inntektsårene 2020 til og med 2024, jf. proposisjonens kapittel 5. Utbetaling av skatteverdien av underskudd og ubenyttet friinntekt foreslås å tre i kraft straks med virkning for inntektsårene 2020 og 2021. For kostnader pådratt og underskudd og ubenyttet friinntekt oppstått etter de nevnte inntektsårene gjelder de alminnelige reglene. Presiseringen i petroleumsskatteloven § 3 d foreslås å tre i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2020.

Forslagene om umiddelbar utgiftsføring og utbetaling av underskudd og ubenyttet friinntekt skal gjelde for en begrenset tidsperiode, jf. over. Departementet foreslår at endringene inntas i en midlertidig bestemmelse i petroleumsskatteloven. Det vises til forslag til ny § 11 i petroleumsskatteloven. Videre vises det til forslag til endring i petroleumsskatteloven § 3 d annet ledd.

2. Komiteens merknader

2.1 Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fredric Holen Bjørdal, Svein Roald Hansen, Ingrid Heggø, Eigil Knutsen og Hadia Tajik, fra Høyre, Elin Rodum Agdestein, lederen Mudassar Kapur, Anne Kris-

tine Linnestad, Vetle Wang Soleim og Aleksander Stokkebø, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad, Hans Andreas Limi og Sylvi Listhaug, fra Senterpartiet, Sigbjørn Gjelsvik og Trygve Slagsvold Vedum, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Venstre, Ola Elvestuen, fra Kristelig Folkeparti, Tore Storehaug, fra Miljøpartiet De Grønne, Per Espen Stoknes, og fra Rødt, Bjørnar Moxnes, viser til retdebrev fra finansministeren av 29. mai 2020 til foreløpig utgave av Prop. 113 L (2019–2020). Brevet følger som vedlegg til denne innstillingen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, mener at den ekstraordinære situasjonen som følge av koronaviruset krever ekstraordinære tiltak. Flertallet viser til at oljesektoren allerede før virusutbruddet sto foran en periode med markert lavere investeringer enn i det tiåret som har gått. Virusutbruddet og fallende oljepris har videre satt en stopper for alle ikke-essensielle oppgraderinger, og selskapene har satt en rekke planlagte investeringer på vent. Det vises til revidert nasjonalbudsjett for 2020, der regjeringen anslår at petroleumsinvesteringene vil falle med 9 pst. i 2020, sammenliknet med i 2019. Flertallet peker på at selv om oljeprisen har tatt seg noe opp igjen siden de svært lave nivåene den lå på i april, er usikkerheten i markedet fortsatt stor.

Flertallet merker seg at også leverandørindustrien vil rammes svært hardt av fallende investeringer på sokkelen. Leverandørbedriftene har vært preget av fallende lønnsomhet og små marginer siden oljeprisfallet i 2014, og vil kunne settes ytterligere under press dersom investeringene i petroleumssektoren faller mer enn forventet i den kommende perioden.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt, slutter seg til regjeringens lovforslag romertall I, II Ny § 11 Overskrift, tredje og femte ledd, III Ny § 11 sjettede ledd første til femte punktum og V med unntak av ikrafttredelsen som gjelder endring under romertall II.

Dette flertallet fremmer nedenfor i denne innstillingen alternative forslag til erstatning for proposisjonens forslag til ny § 11 første, annet, fjerde og syvende ledd. Videre går dette flertallet imot forslaget til ny § 11 sjettede ledd sjettede og syvende punktum. I tillegg fremmer dette flertallet forslag til ny § 11 åttende ledd.

Dette flertallet viser til Stortingets anmodningsvedtak nr. 474, jf. Innst. 216 S (2019–2020), hvor regjeringen ble bedt om å vurdere ulike virkemidler og fremme forslag som kan stimulere til investeringer i ol-

je- og gassindustrien og i norsk leverandørindustri senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020.

Dette flertallet viser til at norsk olje- og gassektor er den viktigste næringen i Norge. Dette skyldes både at den har vært svært lønnsom og at den ifølge en rapport fra Menon (2019) sysselsatte omtrent 225 000 personer direkte og indirekte i 2017. Det norske oljeeventyret har kommet hele samfunnet til gode. Dette blir særlig tydelig gjennom oppbyggingen av Statens pensjonsfond utland, som nå har en verdi på over 10 000 mrd. kroner. Dette flertallet mener at utbruddet av koronapandemien og de økonomiske tiltakspakkene som storting og regjering har levert, viser hvor viktig olje- og gassnæringen har vært for norsk økonomi.

Dette flertallet viser til at oljeprisfallet i 2014 førte til at antall sysselsatte i næringen falt med 50 000. Når store deler av norsk næringsliv nå står i fare, arbeidsledigheten er høy og BNP faller, vil utfordringene til olje- og gassnæringen ytterligere forsterke de økonomiske vanskelighetene som både bedrifter, enkeltpersoner og familier står i.

Dette flertallet viser til at dagens krise innen olje- og gasssektoren skiller seg fra andre systemkriser ved at koronapandemien også har skapt en etterspørselskrise. Helseutfordringer og et kraftig fall i oljeprisen har gjort norsk økonomi sårbar. Ifølge Rystad Energy står investeringene på norsk sokkel i fare for å bli halvert fra 2019 til 2022. Ifølge det internasjonale energibyrådet IEA anslås det at de store globale oljeselskapene vil kutte investeringene sine med 157 mrd. USD sammenlignet med det som var planlagt før koronapandemien og oljeprisfallet. Dette vil igjen påvirke norsk leverandørindustri.

Dette flertallet peker på at Norge har et godt og investeringsvennlig petroleumsskattesystem som har tjent oss godt i mange år. Rammene for petroleumsvirksomheten har vært stabile over lang tid, noe som har bidratt til at den norske sokkelen har fremstått som attraktiv for norske og internasjonale oljeselskaper.

Dette flertallet mener på denne bakgrunn at det er behov for midlertidige endringer i skattesystemet som kan legge bedre til rette for at selskapene viderefører pågående investeringsaktivitet på eksisterende felt og kan gjennomføre allerede planlagte investeringsprosjekter. Dette flertallet er innforstått med at investeringene på norsk sokkel sannsynligvis uansett ville falle i løpet av 2020-tallet med mindre det ble oppdaget betydelige nye forekomster. Dette flertallet mener imidlertid det er viktig at myndighetene legger til rette for at fallet ikke kommer så brått og blir så dypt at leverandørindustrien ikke får mulighet til å omstille seg eller flytter ut. Det vil i så fall kunne gi varig tap av viktig kompetanse og kapasitet i en sentral del av norsk næringsliv.

2.2 Likviditet

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt, merker seg at forslaget til et midlertidig petroleumsskattesystem vil innebære en betydelig bedring av likviditeten for selskapene som er omfattet av petroleumsskatteregimet. Forslaget om direkte utgiftsføring i særskatten, samt forslaget om utbetaling av skatteverdien av underskudd, vil bedre selskapenes likviditet med i størrelsesorden 100 mrd. kroner for 2020 og 2021. Flertallet peker på at dette vil gjøre selskapene mindre avhengig av ekstern finansiering på kort sikt, og legger til rette for at selskapene kan gjennomføre planlagte investeringer. Flertallet merker seg imidlertid at næringen mener dette ikke er tilstrekkelig for å motvirke et betydelig fall i investeringene, og ser derfor behov for ytterligere tiltak som kan legge til rette for at selskapene kan gjennomføre planlagte investeringer.

2.3 Direkte utgiftsføring

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt, viser til at forslaget innebærer umiddelbar utgiftsføring av 100 pst. av investeringskostnadene i særskattegrunnlaget. Flertallet merker seg at umiddelbar utgiftsføring ikke vil omfatte selskapsskatten, og er enige om at dette legges til grunn.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at det i ordinær selskapsskatt er et mål at ulike næringer likebehandles i størst mulig grad. Dette flertallet viser til at det alminnelige skattesystemet har ligget fast siden skattereformen fra Brundtland III-regjeringen i 1992 ble vedtatt med bredt flertall, og at det er lang tradisjon i norsk politikk for å diskutere nivå, men ha et tverrpolitisk utformet system. Dette flertallet merker seg også at det er en fare for uheldige smitteeffekter til andre næringer dersom petroleumsselskapenes avskrivningsregler i selskapsskatten gjøres lempeligere. Dette flertallet mener derfor at umiddelbar utgiftsføring bør begrenses til særskatten.

2.4 Friinntekten

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt, viser til at friinntekt normalt sett er et fradrag som skal kompensere for at investeringene avskrives og ikke kommer til fradrag umiddelbart. I det gjeldende petroleumsskatteregimet er friinntekten satt til 5,2 pst. per år de fire første årene av avskrivningsperioden, totalt 20,8 pst. Flertallet merker seg at friinntekten i regjeringens forslag kan utgiftsføres umiddelbart og er satt til 10 pst. I høringen kom det frem at flere aktører mener

friinntekten er satt for lavt, og at regjeringens forslag derfor ikke vil utløse de investeringene man ønsker å gjennomføre i den kommende perioden. Flertallet mener på denne bakgrunn at friinntekten bør settes høyere enn i regjeringens forslag. Flertallet foreslår at friinntekten settes til 24,0 pst. uten diskontering.

Flertallet fremmer på denne bakgrunn under punkt 2.5 nedenfor forslag til ny § 11 første og annet ledd.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet vil presisere at næringen ikke har bedt om skattelettelse, kun utsatt skatt. For disse medlemmer var det derfor ønskelig med en direkte utgiftsføring på selskapsskatten og ikke bare på særskatten. Dette ville også medføre at friinntekten kunne reduseres. Når det nå legges opp til en høyere friinntekt og ingen direkte utgiftsføring på selskapsskatten, påfører dette statskassen en unødvendig ekstrautgift på flere mrd. kroner. Disse medlemmer vil likevel støtte dette fordi det sikrer at investeringer utløses og tusenvis av arbeidsplasser reddes i leverandørindustrien. Det bidrar også til aktivitet over hele landet.

2.5 Tidsavgrensninger

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt, mener det vil være mer administrativt krevende, både for selskapene og for myndighetene, å håndtere to ulike skatteordninger over lang tid. Flertallet mener derfor at de midlertidige endringene i petroleumsskatten må ha en klar avgrensning i tid. Flertallet har merket seg at dette enten kan gjøres ved å ha en lik slutt dato for alle prosjekter som omfattes av ordningen, eller at utbyggingsfasen frem til produksjonsstart for de prosjektene settes som slutt dato.

Flertallet viser til at alle utbyggings- og anleggsplaner (PUD/PAD) skal inneholde en tidsplan for gjennomføring, herunder planlagt produksjons- og driftsstart. Flertallet mener at å fastsette lik slutt dato for alle prosjekter i ordningen, uavhengig av planlagt produksjons- eller driftsstart i henhold til PUD, kan føre til uønskede tilpasninger i selskapenes prosjektgjennomføring for å gjøre verdien av skattefradragene størst mulig. Flertallet mener derfor at den midlertidige skatteendringen skal gjelde for kostnader pådratt senest året for planlagt produksjonsstart/driftsstart for det enkelte prosjektet slik det er fastsatt i plan for utbygging og drift. Flertallet mener videre at fristen for innlevering av PUD og PAD skal være før 1. januar 2023, med frist for godkjenning til før 1. januar 2024.

Flertallet viser til at departementet foreslår at umiddelbar utgiftsføring i særskattegrunnlaget også skal gjelde for kostnader til erverv av driftsmiddel omfattet av søknad om fritak fra å fremlegge PUD eller PAD

eller søknad om avvik mv. fra slik plan. Flertallet mener fristene for disse kostnadene bør utvides tilsvarende, slik at søknad innkommet før 1. januar 2023 og godkjent før 1. januar 2024 omfattes.

Flertallet fremmer derfor følgende forslag:

«I

I lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. gjøres følgende endring:

Ny § 11 første og annet ledd skal lyde:

(1) Utgifter pådratt i inntektsårene 2020 og 2021 til erverv av rørledning og produksjonsinnretning med de installasjoner som er en del av eller tilknyttet slik innretning, jf. § 3 b annet punktum, tillagt en friinntekt på 24 pst., kan fradras i grunnlaget for særskatt i det året utgiftene pådras.

(2) Utgifter til erverv av rørledning og produksjonsinnretning med de installasjoner som er en del av eller tilknyttet slik innretning, jf. § 3 b annet punktum, tillagt en friinntekt på 24 pst., kan fradras i grunnlaget for særskatt i det året utgiftene pådras dersom de er omfattet av følgende plan, søknad eller underretning:

a) plan for utbygging og drift etter petroleumsløven § 4-2 innkommet til Olje- og energidepartementet før 1. januar 2023 og godkjent før 1. januar 2024, eller

b) plan for anlegg og drift etter petroleumsløven § 4-3 innkommet til Olje- og energidepartementet før 1. januar 2023 og godkjent før 1. januar 2024, eller

c) søknad om fritak for plan etter petroleumsløven § 4-2 sjette ledd og § 4-3 fjerde ledd, jf. § 4-2 sjette ledd, innkommet til Olje- og energidepartementet før 1. januar 2023 og godkjent før 1. januar 2024, eller

d) skriftlig underretning (søknad) om vesentlig avvik eller endring av forutsetningene for fremlagt eller godkjent plan og vesentlige endringer av innretninger etter petroleumsløven § 4-2 syvende ledd, eller etter § 4-3 fjerde ledd, jf. § 4-2 syvende ledd, innkommet til Olje- og energidepartementet før 1. januar 2023 og godkjent før 1. januar 2024.

Ny § 11 fjerde ledd skal lyde:

(4) Annet ledd gjelder bare utgifter pådratt senest i året for planlagt produksjonsstart for petroleumforekomsten eller året for planlagt driftsstart for innretningen, som angitt i de dokumenter som er godkjent av Olje- og energidepartementet etter annet ledd bokstavene a til d. Hvis plan eller søknad etter annet ledd gjelder tilleggsinvestering på petroleumforekomst som allerede er i produksjon, omfatter annet ledd bare utgifter pådratt senest i året for planlagt driftsstart for tilleggsinvesteringen slik det er angitt i planen eller søknaden.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning for utgifter pådratt fra og med inntektsåret 2020.»

2.6 Utbetaling av skatteverdien av underskudd og negativ terminskatt

Flertallet viser til at regjeringen foreslår at et selskap som har udekket underskudd og ubenyttet friinntekt oppstått i inntektsårene 2020 og 2021, i stedet kan kreve utbetalt fra staten skatteverdien for det enkelte inntektsåret. Dette vil bidra til å lette selskapenes likviditetssituasjon uavhengig av om selskapet er i skatteposisjon eller ikke. Flertallet understreker at dette forslaget over tid vil være tilnærmet provenynøytralt for staten.

Flertallet ønsker å sikre selskaper i underskuddsposisjon en løpende kontantstrøm. Flertallet merker seg høringsinnspillene som er kommet til dette punktet, og slutter seg til disse. Flertallet foreslår derfor at det etableres en ordning med negativ terminskatt til erstatning for adgangen til pantsettelse som følger samme tidsavgrensning som utbetaling av skatteverdien av underskudd.

Flertallet fremmer derfor følgende forslag:

«I lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. gjøres følgende endringer:

I

Ny § 11 sjettede ledd og syvende ledd skal lyde:

(6) Skatteverdien av underskudd og ubenyttet friinntekt oppstått i inntektsårene 2020 og 2021 kan kreves utbetalt fra staten. Skatteverdien av underskudd fastsettes ved å multiplisere udekket underskudd i alminnelig inntekt i sokkeldistriktet og i grunnlaget for særskatt med gjeldende satser i inntektsåret. Skatteverdien av ubenyttet friinntekt fastsettes ved å multiplisere ubenyttet friinntekt med gjeldende særskattesats i inntektsåret. Beløpet fastsettes av skattemyndighetene for det inntektsåret underskudd og ubenyttet friinntekt er oppstått. Når skatteverdien av underskudd og ubenyttet friinntekt kreves utbetalt etter dette ledd, skal underskuddet og ubenyttet friinntekt ikke behandles etter andre bestemmelser i § 3 c eller § 5.

(7) Skatteverdien av underskudd og ubenyttet friinntekt i sjettede ledd skal utbetales i seks terminer etter reglene i dette ledd. Skatteverdien til utbetaling (negativ terminskatt) skal skrives ut til det beløp som negativ terminskatt ventes å utgjøre for vedkommende inntektsår. Ved utskrivningen fordeles beløpet i seks deler. Terminskatten kan endres frem til forfalltid for fjerde termin med virkning for de tre siste terminene. Den skattepliktige skal ha adgang til å uttale seg før utskrivning etter annet punktum eller endring etter fjerde punktum finner sted. Bestemmelsene i § 7 nr. 4 og nr. 5 gjelder tilsvarende. Videre får bestemmelsene gitt i eller i medhold av skattebetalingsloven om forfall og renter mv. for ter-

minskatt etter § 7, tilsvarende anvendelse for negativ terminskatt etter dette ledd.

II

Ny § 11 åttende ledd skal lyde:

(8) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf, herunder fastsette hva som skal regnes som produksjonsstart eller driftsstart etter fjerde ledd for plan eller søknad som omfatter flere trinn eller petroleumsforekomster. Videre kan departementet gi regler om skattlegging ved realisasjon og uttak når kostpris for driftsmidlet er omfattet av første og annet ledd.

III

Endringen under I trer i kraft straks med virkning for underskudd og ubenyttet friinntekt oppstått i inntektsårene 2020 og 2021.

Endringen under II trer i kraft straks.»

En ordning med negativ terminskatt innebærer at selskapene får utbetalt forventet underskudd i inntektsåret før skattemelding er innlevert og kontrollert av Oljeskattekontoret. Flertallet viser til at erfaring fra andre utbetalingsordninger har vist at statlige utbetalingsordninger er sårbare for forsøk på misbruk. Det er også risiko for at utbetalingen skjer urettmessig og med begrensede muligheter for å kreve tilbakebetaling av for høy utbetaling av skatteverdien av underskudd. Flertallet understreker derfor at det er viktig at skattemyndighetene har tilstrekkelig dokumentasjon fra selskapene før utbetaling skjer. Flertallet legger til grunn at krav om slik dokumentasjon kan fastsettes i medhold av den generelle hjemmelen til å gi forskrift til utfylling og gjennomføring av ny § 11 i petroleumsskatteoven.

2.7 EØS-avtalen

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt, understreker viktigheten av at forslaget er i tråd med Norges internasjonale forpliktelser. Flertallet viser i denne sammenheng til at Finansdepartementet legger til grunn at regjeringens forslag ikke innebærer en selektiv fordel og derfor ikke er i strid med EØS-avtalen. Flertallet legger til grunn at dette også gjelder forslagene som følger av denne innstillingen.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet vil vise til at petroleumslovens formål er at «petroleumsressursene skal forvaltes i et langsiktig perspektiv slik at de kommer hele det norske samfunnet til gode». Disse medlemmer vil vise til at EØS-avtalen og oljedirektivet griper inn i norsk olje- og gasspolitikk og legger klare begrensninger på muligheten for å tildele oppdrag direkte til norsk leverandørindustri.

2.8 Grønn tiltakspakke

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt, viser til Prop. 127 S (2019–2020), der regjeringen fremmet en rekke tiltak knyttet til å motvirke den økonomiske krisen som har fulgt i kjølvannet av virusutbruddet. Proposisjonen inneholder en rekke forslag som vil bidra til å styrke aktiviteten og konkurranseevnen til norsk leverandørindustri og bidra til grønn omstilling. Flertallet vil peke på at dette omfatter en forsterket satsing på grønn skipsfart, etablering av grønn forskningsplattform, en økning av Enovas midler med 2 mrd. kroner, støtte til prosjekt for å utvikle leverandørkjeder og leveransemodeller for vindkraft til havs, en styrking av innsatsen på hydrogen og økt bidrag til eksportarbeid for norsk leverandørindustri gjennom Norwep. Flertallet mener endringene i petroleumsskattegrunnet må sees i sammenheng med disse tiltakene, og viser til den videre behandlingen av Prop. 127 S (2019–2021) i Innst. 360 S (2019–2020).

2.9 Karbonfangst og -lagring

Komiteen viser til at karbonfangst og -lagring (CCS) er en teknologi som kan gi et betydelig bidrag til å kutte klimagassutslipp i Norge og internasjonalt. Komiteen peker på at Norge har vært et foregangsland i utviklingen av CCS-teknologi over mange år, og på tvers av ulike regjeringer. Vi har allerede lang erfaring med lagring på Sleipner- og Snøhvit-feltene. Komiteen viser til at utviklingen av CCS henger nøye sammen med kompetansen og teknologien som finnes i petroleumsnæringen. Komiteen viser til at det er gjennomført en vellykket prøveboring for et reservoar for CO₂ og at dette har et potensial til å lagre anslagsvis 40 millioner tonn CO₂ i første fase.

Komiteen viser til at Stortinget i Innst. 216 S (2019–2020) vedtok følgende:

«Stortinget ber regjeringen fremskynde en investeringsbeslutning for karbonfangst og -lagring og presentere denne senest i forbindelse med statsbudsjettet 2021, samt sette i gang utredning av karbonfangst for forbrenningsanleggene i Bergen, Trondheim og Stavanger.»

2.10 Plugging av brønner

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å sikre at en ytterligere prioritering av brønnplugging blir vektlagt når OG21-strategien skal oppdateres.»

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og

Rødt, har merket seg at det vil være et stort behov for permanent plugging av produksjonsbrønner på norsk sokkel de neste tiårene. Dette flertallet vil samtidig peke på at det er viktig for å maksimere fellesskapets verdier at ressursutnyttelsen er så høy som mulig i produserende felter, og at eksisterende brønner utgjør et stort verdipotensial knyttet til nye brønner som økt utvinningsiltak. Dette flertallet vil i den sammenheng peke på at produksjonsbrønner er avgjørende for å ha en god ressursutnyttelse. Dette flertallet viser til at kostnadene ved permanent plugging av brønner kan være høye med dagens løsninger, og peker på at teknologibehov innenfor dette området er inkludert i den nasjonale FoU-strategien for olje- og gasssektoren, OG21 (Olje og gass i det 21. århundre). Det er derfor viktig med fortsatt innsats på forskning og utvikling av ny teknologi som kan bidra til å redusere kostnadene og samtidig er trygg. Dette flertallet har merket seg at gjennom utvikling av ny kostnadseffektiv og trygg teknologi for permanent plugging kan samfunnet spares for store kostnader og gi norske aktører et konkurransefortrinn på dette området internasjonalt.

2.11 Mål for utslippskutt

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag som sikrer null- og lavutslippsløsninger for offshorefartøy i petroleumproduksjon.»

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt, viser til at en samlet norsk petroleumsnæring gjennom KonKraft-samarbeidet i februar 2020 la frem en klimastrategi mot 2030 og 2050. Dette flertallet har merket seg at olje- og gassindustrien i Norge vil redusere sine absolutte klimagassutslipp med 40 pst. innen 2030 sammenlignet med 2005, og videre redusere utslippene til nær null i 2050. Dette flertallet har merket seg at 40 pst. kutt innebærer en absolutt utslippsreduksjon på 5,4 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i 2030 sammenlignet med 2005. Dette flertallet har merket seg at kraft-fra-land, energieffektivisering, reduserte utslipp fra fakling, kaldventilering, utslippsreduksjoner i maritim offshoreaktivitet, havvind, CO₂-fangst og -lagring og forskning og utvikling er de viktigste virkemidlene i klimastrategien. Dette flertallet peker på at dagens virkemiddelbruk med høy utslippskostnad gir næringen insentiver til å gjennomføre slike prosjekter.

Dette flertallet viser til at Norge nylig meldte inn et skjerpet mål under Parisavtalen om å redusere utslippene med 50 pst., opp mot 55 pst., innen 2030. Det-

te flertallet mener at myndighetene skal være med å legge til rette for at virkemidlene i klimastrategien kan tas i bruk, og samtidig at målene kan være enda mer ambisiøse enn det KonKraft legger opp til, og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sammen med bransjen legge frem en plan for hvordan utslippene fra olje- og gassproduksjonen på norsk sokkel reduseres med 50 pst. innen 2030, sammenlignet med 2005, innenfor dagens virkemiddelbruk. Videre må planen ivareta hensynet til kostnadseffektive utslippsreduksjoner, herunder videre elektrifisering av eksisterende felt og lav- og nullutslippsteknologi på nye felt og hensynet til kraftsystemet på fastlandet. Dette arbeidet ferdigstilles i løpet av 2021.»

Dette flertallet viser til at olje- og gassnæringen gjennom klimastrategien fra KonKraft vil opprette et forum for samarbeid som skal arbeide for utslippsreduksjoner innen offshore maritim aktivitet. Dette flertallet har merket seg at organisasjonene i løpet av 2020 har en ambisjon om å etablere spesifikke kvantitative mål for utslippsreduksjoner innen 2030. Dette flertallet viser videre til at petroleumsnæringen ligger langt framme når det gjelder å ta i bruk lavutslippsteknologier på fartøy. Dette flertallet har merket seg at flere selskaper allerede stiller krav til dette ved nye langtidskontrakter. Dette flertallet viser videre at Enova har støttet flere prosjekter knyttet til lavutslippsteknologier. Dette flertallet har merket seg at det pågår et arbeid med å vurdere om det bør innføres et krav om lav- og nullutslippsløsninger for nye driftsfartøy i petroleumsproduksjon, og at det er viktig at dette arbeidet nå sluttføres.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at gjennomsnittlig utslipp av CO₂ per fat olje i verden er på 18 kg. Gjennomsnittet i Norge er 8 kg. Johan Sverdrup-feltet har utslipp helt ned i 0,7 kg per produsert fat olje. En samlet bransje har nylig lagt frem svært ambisiøse mål om å redusere utslippene med 40 pst. frem mot 2030. Disse medlemmer mener at det viktigste nå er at olje- og gassnæringen får rammebetingelser som gjør det mulig å realisere disse målsettingene, som i utgangspunktet er ambisiøse.

Disse medlemmer støtter en mest mulig miljøvennlig og energieffektiv oljeproduksjon, men er likevel bekymret over at stadig nye klimamål settes uten at man vet hvordan målene skal nås uten at det går ut over norsk økonomi og arbeidsplasser. Disse medlemmer frykter at det settes urealistiske mål og at det kan bli langt mellom høye ambisjoner og faktisk måloppnåelse. Norsk klimapolitikk bør heller være kostnadseffektiv, målrettet og bidra til faktiske utslippskutt enn symbolpolitikk.

2.12 Utvalg for grønne investeringer

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, er opptatt av å bedre vilkårene for klimavennlige investeringer i Norge. Flertallet understreker behovet for en helhetlig utredning av rammebetingelsene for næringer som skog- og treforedling, fisk og fiskeforedling, karbonfangst og -lagring, hydrogen, havvind og grønn skipsfart.

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sette ned et utvalg for å utrede de samlede rammebetingelsene, herunder skatte- og avgiftssystemet, for å fremme klimavennlige investeringer og lange verdikjeder basert på fornybare ressurser i Norge. Slike investeringer kan omfatte skog- og treforedling, fisk og fiskeforedling, karbonfangst og -lagring, hydrogen, havvind og grønn skipsfart. Utvalgets arbeid legges fram for offentligheten innen første halvår 2022. Utvalget skal trekke på kompetansemiljøet til NTNU/Sintef i Trondheim.»

2.13 Norske arbeidsplasser

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, vil påpeke at et helt sentralt formål med de midlertidige endringene i petroleumsskatten er å gi aktivitet hos norske leverandørbedrifter gjennom å tilføre likviditet og bedre prosjektøkonomien for utbygginger på norsk sokkel. Flertallet viser blant annet til at viktige kontrakter også ved prosjekter på Balder- og Hod-feltene som endringene vil styrke grunnlaget for at blir gjennomført som planlagt også er vunnet av norske aktører. Flertallet mener derfor det er viktig at ringvirkninger utredes ved nye utbygginger, og at det gjennomføres en evaluering av lokale, regionale og nasjonale ringvirkninger, inkludert sysselsettingseffekter, ved nye prosjekter som omfattes av de midlertidige endringene.

Flertallet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen tydeliggjøre overfor rettighetshaverne at de i lys av det bedrede petroleumsskatteregimet for investeringer og aktivitet bør velge kontraktstrategier som vektlegger leveringssikkerhet, HMS-standarder på minst norsk nivå, og bruk av fagarbeidere og lærlinger.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at ringvirkninger på fastlandet utredes ved nye utbygginger, og gjennomføre en evaluering av lokale, regionale og netto nasjonale ringvirkninger/sysselsetting ved nye prosjekter som omfattes av de midlertidige endringene i petroleumsskatten, samt bruk av null- og lavutslippsteknologi,

og legge dette frem for Stortinget i en vurdering i løpet av første halvår 2023.»

Flertallet understreker viktigheten av et velorganisert og seriøst arbeidsliv, også på sokkelen. Flertallet påpeker at faste ansettelse er hovedregelen i norsk arbeidsliv, og at bedrifter bør ta samfunnsansvar gjennom å legge til rette for lærlinger. Bestemmelser knyttet til innleieregulverk, samt bestemmelser knyttet til underleverandører og minstelønn, må bli fulgt.

Flertallet fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om økt bevilgning til Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet utover ordinær prisjustering av budsjettet med til sammen minimum 20 mill. kroner i statsbudsjettet for 2021.»

«Stortinget ber regjeringen ta initiativ til et samarbeid med partene i arbeidslivet for flere faste ansatte, krav til rekruttering av lærlinger, samt videreutvikling av sterke kompetansemiljøer med bakgrunn i olje-, gass-, og leverandørindustrien og med overføringsverdi til fornybare industrier.»

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt, viser til at bakgrunnen for forslaget fra regjeringen blant annet er å legge til rette for en videreføring og omstilling av norske arbeidsplasser i leverandørindustrien. Det vises også til at myndighetene har en målsetting om at påviste forekomster og utbygginger skal skape størst mulige verdier for samfunnet, og at det er ønskelig at det legges til rette for positive lokale og regionale ringvirkninger.

Dette flertallet har klare forventninger om at et midlertidig skattesystem skal gi positive ringvirkninger for norske bedrifter og for norske lokalsamfunn og bidra til å trygge norske arbeidsplasser. Dette flertallet forutsetter samtidig at Norge følger opp sine internasjonale forpliktelser gjennom EØS-avtalen. Dette flertallet har merket seg at norske leverandører har vunnet en stor andel av kontraktsverdiene i utbygginger på norsk sokkel de seneste årene. Dette flertallet viser i den sammenheng til at andelen kontrakter tildelt norske leverandører i fase 2 av gigantprosjektet Johan Sverdrup er 85 pst., og at tilsvarende andel for fase 1 var 70 pst.

Et tredje flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til prosjektet knyttet til ilandføringsanlegg på Veidnes. Dette flertallet ønsker at regjeringen i lys av de midlertidige skatteendringene i petroleumsskatteoven kommer tilbake til Stortinget med et forslag til hvordan Veidnes i denne sammen-

heng kan bli realisert. Dette flertallet understreker at alle sider av et slikt lovforslag må belyses, herunder bedriftsøkonomiske og samfunnsøkonomiske vurderinger, og at dette flertallet vil ta stilling til forslaget på grunnlag av dette.

Det andre flertallet, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt, legger videre til grunn at regjeringen følger opp at det er tidlig kontakt mellom operatør og lokalt/regionalt næringsliv og relevante myndigheter, at det legges til rette for kvalifisering av relevante lokale/regionale leverandører i utbyggings- og driftsfasen, og at samfunnsmessige forhold, herunder regionale og lokale ringvirkninger, blir utredet i forbindelse med utbyggingsplaner.

Dette flertallet viser videre til at operatører for nye, selvstendige utbygginger senest to år etter at feltet er satt i produksjon, skal gjennomføre en analyse av regionale og lokale ringvirkninger av utbyggingen. Ved innlevering av plan for utbygging og drift (PUD) må selskapet i henhold til veilederen fremvise ringvirkningene av investeringen som ønskes gjennomført. Dette flertallet mener derfor det bør gjennomføres en evaluering som synliggjør sysselsettingseffekten samt lokale, regionale og nasjonale ringvirkninger som følge av de midlertidige endringene. Dette flertallet legger til grunn at regjeringen legger frem en evaluering første halvår 2023.

Dette flertallet understreker behovet for en robust satsing på forskning og utvikling også innenfor petroleumsnæringen. Det vises i den forbindelse til bevilgninger på til sammen 130 mill. kroner til Petromaks og Demo2000, jf. Innst. 216 S (2019–2020).

Dette flertallet mener det er viktig at olje- og gassutvinning skaper lokale ringvirkninger også i nord.

Dette flertallet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen senest innen utgangen av oktober 2020 legge fram et lovforslag om en løsning for å sikre ilandføringsterminalen på Veidnes som er knyttet til de midlertidige endringene i petroleumsskatteoven eller andre tilsvarende virkemidler.»

2.14 Begrensninger i utbytte o.a.

Komiteen understreker at skattesystemet skal fungere som en god rammebetingelse for verdiskaping og effektiv utnyttelse av våre felles ressurser.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, viser til at selskapene i bransjen vil få en betydelig kort-siktig likviditetseffekt som følge av forslagene. Flertallet understreker at en viktig del av hensikten med å gi denne likviditetslettelsen er å utløse lønnsomme investeringer med ringvirkninger for norske lokalsam-

funn og norsk leverandørindustri. Flertallet mener det er naturlig at selskapene viser en betydelig tilbakeholdenhet når det gjelder utbytter og utbetaling av bonus, når myndighetene gjennomfører ekstraordinære tiltak for bransjen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen inngå en avtale med petroleumsselskaperes bransjeorganisasjon for 2020 og 2021 om å fryse bonusutbetalinger og lønnsvekst for ledende ansatte, så lenge den midlertidige endringen av petroleumsskatten er virksom.»

Disse medlemmer viser til Innst. 200 S (2019–2020), der regjeringens fremleggelse av krisepakken for luftfart la enkle og tydelige begrensninger på utbytte, nemlig betingelse e) «Lån under garantifasiliteten skal ikke benyttes til utbytte og bonusutbetalinger til ledende ansatte». I en rekke naboland og i krisepakker fra EU er utbyttebegrensninger opplagte betingelser når staten yter bistand med fellesskapets midler.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme et forslag om å midlertidig endre aksjeloven og allmennaksjeloven slik at utbyttegrunnlaget for 2020 og 2021 korrigeres for den likviditetslettelse petroleumsselskapene får utbetalt iht. den midlertidige endringen i petroleumsskatteloven § 11 første ledd.»

«Stortinget ber regjeringen fremme et forslag om å begrense adgang for tilbakekjøp av aksjer for petroleumsselskapene for 2020 og 2021 tilsvarende den sum likviditetslettelse petroleumsselskapene får utbetalt iht. den midlertidige endringen i petroleumsskatteloven § 11 første ledd.»

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at de konkrete investeringsbeslutningene imidlertid må tas av private aktører på forretningsmessig grunnlag. Dette flertallet mener det vil være uheldig å stille denne typen krav som forrykker denne arbeidsdelingen, for eksempel ved å stille krav ut over det som allerede ligger i PUD og PAD (Plan for utbygging og drift). Samtidig har dette flertallet klare forventninger til at endringene i petroleumsskattesystemet skal bidra til å trygge norske arbeidsplasser og ha positive ringvirkninger for norske lokalsamfunn, og det må sannsynliggjøres at nye utbygginger er samfunnsøkonomisk lønnsomme.

2.15 Øvrige merknader

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med de midlertidige endringene i petroleumsskatteloven senke terskelen for når PUDer og PADer skal behandles i Stortinget, fra 20 mrd. kroner til 10 mrd. kroner og komme tilbake til Stortinget med denne senest innen utgangen av juni. Den reduserte terskelen for innleveringer til Stortinget skal gjelde like lenge som de midlertidige endringene i petroleumsskatteloven.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at petroleumsselskapene integrerer klimarisiko i sin ordinære virksomhet og rapporterer om dette i tråd med TCFD-rammeverket, slik det allerede gjøres for finansielle investeringer gjennom Norges Bank og Folketrygdfondet, i løpet av 2021.»

«Stortinget ber regjeringen kartlegge oljebrønner med ukjent posisjon og komme tilbake til Stortinget med satsing på utvikling av ny teknologi og kommersialisering for brønnplugging.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem et program for plugging av oljebrønner, forvaltet av Norges forskningsråd. Det skal bevilges 200 mill. kroner til formålet på statsbudsjettet per år de neste 5 årene.»

«Stortinget ber regjeringen stille krav til offshore supply-skip om lavutslippsløsninger fra 2025, nullutslipp fra 2030, samt at det første hydrogenrevne skipet tas i bruk senest i 2022.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at petroleumsselskapene ikke betaler ut utbytte så lenge en midlertidig endring av petroleumsskatten er virksom.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at petroleumsselskapene ikke kjøper tilbake egne aksjer så lenge en midlertidig endring av petroleumsskatten er virksom.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fjerne friinntekten så lenge det gis anledning for umiddelbar utgiftsføring.»

«Stortinget ber regjeringen utrede etablering av hydrogenproduksjon i Finnmark.»

Disse medlemmer viser til at petroleumsselskapene har mulighet til fradrag både i selskapsskatten og særskatten for alle utgifter de har pådratt seg for å er-

verve utvinningsinntekter. Disse medlemmer viser til at de dermed også har 78 pst. fradrag for utgifter til kommunikasjonsarbeid, altså langt mer enn de 22 pst. andre selskaper har adgang til. Disse medlemmer vil peke på at dette gir petroleumsselskapene en betydelig og ubegrunnet fordel vis-a-vis andre selskaper i å drive kommunikasjonsarbeid, markedsføring og påvirkning, noe som i verste fall kan føre til at folkevalgtes oppmerksomhet blir henledet i en annen retning enn den ellers ville vært, og føre til at det foretas beslutninger med omfattende konsekvenser og lang varighet på et ubalansert kunnskapsgrunnlag.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utforme et forslag til lovendring med sikte på å fjerne fradragsberettigelse for kommunikasjonsarbeid i særskatten for petroleum, og komme tilbake med dette i forbindelse med statsbudsjettet for 2021.»

Disse medlemmer minner om at oljeprisen nå er lav, og at dette kan vedvare. Vedvarende lavere reiseaktivitet vil føre til lavere etterspørsel etter fossilt drivstoff og derfor trolig lavere olje- og gasspriser i lang tid fremover.

Disse medlemmer viser til at klimakrisen kommer til å ramme oss verre enn dagens koronakrise og også ramme dem som har minst fra før, aller mest. I tillegg vil mange av effektene av klimaendringene bli vanskeligere å reversere jo lenger vi venter med å omstille oss bort fra fossil energi. Vi må derfor benytte anledningen til å bli mindre avhengige av olja og til å skape nye industrieventyr som havvind og karbonfangst og -lagring, som dette århundret trenger. Norge kan også bli verdensledende innen bygging av utslippsfrie skip og fartøy, det være seg fiskesjarker, ferger eller havgående skip. Norske lav- og nullutslippsløsninger som eksporteres til resten av verden vil være viktige bidrag for å nå globale klimamål i tillegg til å gi trygge jobber her hjemme, tilpasset den viktigste omstillingen i dette århundret.

Disse medlemmer viser til at leverandørindustrien vil rammes hardt av lavere aktivitet i oljenæringen. Derfor er det viktig at regjeringen nå starter en offensiv satsing på næringene som kan ta over etter olja, for å skape betydelig økning i etterspørsel etter leverandørindustriens tjenester og produkter. Dette kan gjøres både gjennom direkte støtteordninger, lånegarantier, mer aktive offentlige innkjøp, tydeligere politiske målsettinger for omstilling av enkelt næringer m.m.

Disse medlemmer fremmer derfor forslag om at de skattemessige insentivene som foreslås for petroleumsnæringen, i stedet for gjøres gjeldende for havvind. Det forutsettes at skattefordelene gjøres gjeldende

uavhengig av om vindkraftinvesteringer omfattes av petroleumsskatteloven eller ikke. Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innføre muligheter for direkte utgiftsføring av investeringer i havvind i 2020 og i fem år fremover.»

«Stortinget ber regjeringen innføre en mulighet til å få utbetalt skatteverdien av eventuelle underskudd fra investeringer i havvind i 2020 og i fem år fremover.»

Disse medlemmer viser til behandlingen av Prop. 117 S (2019–2020) og Prop. 127 S (2019–2020). Disse medlemmer viser til at EU har fastslått at 25 pst. av deres krisepakke skal brukes på klimatiltak, og at bærekraftskriterier skal ligge til grunn for alle tildelinger og kriselån fra EU. Disse medlemmer viser til at de norske krisepakkene ikke er i nærheten av en slik målsetting. Disse medlemmer vil derfor i innstillingen til disse to proposisjonene fremme ytterligere forslag knyttet til det grønne skiftet, deriblant ytterligere tiltak for å forbedre situasjonen og skape aktivitet for maritim sektor og leverandørnæringen til oljesektoren.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at rettighetshaverne i lys av det bedrede skatteregimet for investeringer og aktivitet velger kontraktsstrategier som vektlegger leveringssikkerhet, nærhet, norske HMS-standarder, samt bruk av fagarbeidere og lærlinger.»

Disse medlemmer er bekymret for at endringene av petroleumsskatten vil medføre økt betaling av utbytte og/eller tilbakekjøp av aksjer sammenlignet med dagens skatteregime. Disse medlemmer mener de fordelene midlertidige endringer i petroleumsskatten medfører for selskapene, må motsvares av krav om at selskapene viser moderasjon i lederlønn og bonuser og holder tilbake utbytte. Disse medlemmer viser til at en midlertidig endring av aksjeloven og allmennaksjeloven er en naturlig måte å sikre dette på i praksis.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at bakgrunnen for å foreslå «midlertidige» endringer i petroleumsskatten var å styrke petroleumsselskapenes likviditet i en situasjon der kombinasjonen av lav oljepris og koronakrise rammet næringen betydelig. Dette medlem mener at de endringene i skatteregimet flertallet nå tar til orde for, både i omfang og varighet, går langt ut over å være en midlertidig ordning for å sikre likviditet, og peker på at endringene vil ha varighet til slutten av 2020-tallet.

Dette medlem mener det vil være en historisk dårlig og hastig beslutning å endre petroleums-skatteregimet mange år frem i tid på bakgrunn av en akutt og muligens forbigående problemstilling, uten noen form for utredning og med så kort saksbehandling. På bare få uker har Stortinget satt til side et skatteregime og en oljepolitikk som har vært møysommelig bygget opp over tid, uten i det hele tatt å vurdere hvorvidt disse endringene er i tråd med våre klimamålsettinger eller konsekvensene med tanke på oljeavhengigheten i norsk økonomi. Dette medlem viser til at oljeprisen i skrivende stund har doblet seg siden bunnpunktet i april, noe som understreker hvor overilt det vil være å gjøre varige endringer på grunnlag av et øyeblikksbilde.

Dette medlem mener de midlertidige endringene i petroleumsskatteregimet vil gi alvorlige feilinsentiver for investeringer i petroleumssektoren vis-a-vis investeringer i grønne næringer og fastlandsindustri. Dette medlem peker på at det er det siste vi må satse på for å oppnå grønn omstilling og nå våre klimamålsettinger, og at det haster. Dette medlem registrerer at flertallet av partiene på Stortinget med disse skatteendringene vil bidra til å låse kapital i fossile investeringer i lang tid fremover, vel vitende om at dette ikke er bærekraftig, og at de resulterende endringene handler om å forsøke å sikre lønnsomhet i prosjektene heller enn likviditet, som i utgangspunktet skulle være formålet.

Dette medlem mener endringene innebærer at petroleumsselskapene med all sannsynlighet vil investere i prosjekter som vil være ulønnsomme for samfunnet, og hvor staten taper penger. Dette medlem peker på at det er svært stor usikkerhet knyttet til både etterspørselen etter og prisen på petroleum på både kort og lang sikt, og at regjeringens forslag kan bidra til at det foretas store feilinvesteringer i både et økonomisk perspektiv og et klima- og miljøperspektiv.

Dette medlem viser til at Prop. 113 L (2019–2020) stadfester at petroleumsskatten ikke er nøytralt utformet, og at selskapene selv med regjeringens opprinnelige forslag vil betale en betydelig mindre del av investeringskostnaden etter skatt enn en nøytral skatt ville tilsi, og at andelen er enda mindre gitt flertallets forslag. Dette medlem viser til at petroleumsskatten er utformet for å ta hensyn til både oppgangs- og nedgangstider og har ligget stabilt i lang tid. Dette medlem forstår ikke hvordan partier som er imot å øke petroleumsskatten når det går godt i næringen, med henvisning til stabile rammebetingelser, er for å redusere skatten når det ikke går godt i næringen, og dette medlem vil på bakgrunn av denne endringen varsle at petroleumsskatten vil bli gjenstand for mange forhandlinger og endringer i årene som kommer.

Dette medlem vil videre peke på at skatteendringene kan medføre en reversering av den normale

kontantstrømmen fra oljeselskapene til fondet, slik at penger i stedet vil tilføres oljeselskapene fra fondet, og at dette vil være et stort paradoks gitt den fastlagte tradisjonen i forvaltningen av landets oljeformue.

Dette medlem viser til at flertallet er enige om å innføre en nyvinning i petroleumsskatteregimet, såkalt negativ terminskatt. Dette medlem vil understreke at dette er en nyvinning som mangler begrunnelse og logikk i skattesystemet, som Finansdepartementet advarer sterkt imot, og som vil være lett å misbruke. Dette medlem er bekymret for at ordningen er rettet mot mindre selskaper som ikke er i skatteposisjon på sokkel, selskaper som kanskje manglet finansiering og hadde økonomiske utfordringer, og som nå reddes av staten gjennom kontantutbetalinger.

Dette medlem peker på at likviditetsutfordringen kunne vært løst slik man vanligvis løser likviditetsutfordringer, nemlig gjennom lån. I krisepakken Stortinget har vedtatt våren 2020, har det blitt opprettet flere typer låneordninger og garantier, og dette medlem ser ingen grunn til ikke å bruke samme virkemiddel for petroleumsselskapene.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at petroleumsselskapene kan bli tilført likviditet gjennom en av de eksisterende låneordningene som har blitt opprettet våren 2020, eller på annen måte yte lån til markedsmessige betingelser. Staten skal vurdere klimarisikoen forbundet med dette.»

Dette medlem viser til at forslaget om umiddelbar utgiftsføring i særskatten innebærer en midlertidig endring i retning av en kontantstrømskatt på petroleumsvirksomheten. Ved en kontantstrømskatt faller begrunnelsen for friinntekten bort, siden denne er å regne som en kompensasjon for at avskrivningen tas over tid. Dette medlem anerkjenner derfor regjeringens opprinnelige forslag om å redusere friinntekten som et grep i riktig retning, men mener at friinntekten bør settes til null for å unngå feilinvesteringer.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede om petroleumsskatteregimet skal gjøres om til en ren kontantstrømsbeskatning på permanent basis.»

«Stortinget ber regjeringen innføre strengere kontrollvirksomhet for å unngå skandaleprosjekter, og særlig at det ikke velges for risikable løsninger som fellesskapet må ta regningen for, og komme tilbake til Stortinget med denne senest innen statsbudsjettet for 2021.»

Dette medlem viser til at de foreslåtte skatteendringene ikke tar hensyn til klimarisiko eller inneholder vurderinger av hvordan skatteregimet kan bidra til å fremme klima- og miljøvennlige investeringer på sokkelen. Dette medlem mener at dersom investeringer skal fremskyndes på sokkelen, må de være målrettet mot klimavennlige tiltak. Elektrifisering av sokkelen kan fremskyndes.

Dette medlem mener direkte utgiftsføring av elektrifisering og andre klimarettede investeringer kan være et fornuftig grep i så måte. Videre bør man iverksette plugging av oljebrønner. Dette medlem mener derfor operatører bør gis skatteinsentiver for kostnader forbundet med brønnplugging. Norge bør satse på plugging av brønner som en vekstindustri. Videre kan vedlikehold av plattformer fremskyndes. Dette medlem peker på at det er avgjørende at det stilles krav til norske lønns- og arbeidsvilkår og klima- og miljøstandard for å sikre at prosjektene tilfaller norsk leverandørindustri og bidrar til omstilling.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utforme forslag som innebærer en positiv differensiering av klimavennlige investeringer i petroleumsskatten, f.eks. ved at friinntekten kun gis til de prosjektene som innebærer reelle utslippsreduksjoner. Det skal også vurderes om plugging av brønner kan dra nytte av samme differensiering.»

«Stortinget ber regjeringen i dialog med operatørene sørge for en forpliktende avtale om at utslippene fra olje- og gassproduksjonen på norsk sokkel reduseres med 50 pst. innen 2030 sammenlignet med 1990, og komme tilbake til Stortinget med denne senest innen revidert nasjonalbudsjett 2021.»

«Stortinget ber regjeringen gå i dialog med operatører på norsk sokkel å definere et år som grense for når alle nye felt med PUD skal ha teknologi med netto nullutslipp, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

«Stortinget ber regjeringen stille som krav om elektrifisering i vedtak av PUD. Elektrifisering skal gjøres lønnsomt gjennom økt CO₂-avgift. Det opprettes et CO₂-fond som den økte CO₂-avgiften betales inn til, og som benyttes til å finansiere prosjekter for å kutte utslipp.»

Dette medlem vil understreke behovet for målrettede tiltak for å sikre arbeidsplasser i leverandørindustrien på kort sikt, og nye investeringer som vil sikre arbeidsplassene fremover i tid. Dette medlem peker på at petroleumsnæringen står overfor utfordringer av

strukturell karakter, og viser til at den beste responsen på strukturelle utfordringer er omstilling.

Dette medlem mener de foreslåtte endringene i petroleumsskatten er lite treffsikre når det gjelder å sikre aktivitet og arbeidsplasser i leverandørindustrien ved å i stor grad stimulere den indirekte via oljeselskapene i stedet for å direkte treffe leverandørindustrien. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis forslag i Innst. 360 S (2019–2020) for ytterligere tiltak som vil sikre verfts- og leverandørindustrien, og landindustri generelt, som ledd i en helhetlig politikk for grønn omstilling.

Dette medlem viser til at forslaget til skatteendringer ikke inneholder noen garantier om sysselsetting i Norge med norske lønns- og arbeidsvilkår. Dette medlem mener forslaget flertallet er enige om for ringvirkninger i nord, ikke gir noen garantier om ilandføring på Veidnes eller industriutvikling i Finnmark.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en sak om ilandføring av oljen fra Johan Castberg-feltet for Stortinget senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2021.»

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne støtter ikke regjeringens forslag om forbedrede skattevilkår for petroleumsnæringen. Dette medlem er enig i behovet for å bruke store ressurser for å dempe konsekvensene av koronakrisen. Det er imidlertid uklokt å bruke sterke aktivitetsfremmende virkemidler nå til å øke investeringene i utvinning av fossil energi, som verden nå omstiller seg bort fra og vil etter spørre stadig mindre av. Statens innsats for å holde på arbeidsplasser og få fart i økonomien nå, må brukes på en måte som også bidrar til å løse klimakrisen og redusere sårbarheten til norsk økonomi og norske lokalsamfunn.

Dette medlem viser til at petroleumsnæringen i dag har en høy skattesats sammenlignet med annen industri, samtidig som de har en skatteordning som gir insentiver til mer investeringer enn hva som er samfunnsøkonomisk lønnsomt. Endringene foreslått av regjeringen vil ytterligere forsterke dette.

Dette medlem viser til at regjeringens forslag til skatteendringer for petroleumsnæringen er en gavepakke som ingen andre næringer i Norge nyter godt av. Direkte utgiftsføring av alle investeringer og utbetaling av skatteverdien av eventuelle underskudd er noe alle andre næringer kan drømme om. Det gjør at petroleumsnæringen nå får enda flere politisk bestemte fordeler som vrir konkurransen om både kapital og arbeidskraft bort fra andre og mer bærekraftige næringer. Dessuten øker

dette ytterligere faren for investeringer som i utgangspunktet ikke var lønnsomme.

Komiteens medlem fra Rødt mener vi nå er vitne til den markedsstyrte krasjen Rødt har advart mot lenge, der oljepris og investeringer i fritt fall truer arbeidsplasser og verdiskaping, uten at det er bygd opp ny industri til å ta over. Norge har etter dette medlems mening tre tapte tiår bak oss, der vi har visst at olje- og gassnæringa en gang vil måtte omstilles i møte med klimakrisa, men ikke satt i gang aktiv næringspolitikk for å få det til. Regjeringer av ulik farge har etter dette medlems mening vært bundet til en idé om næringsnøytralitet og markedsbaserte løsninger og har gått bort fra den aktive industripolitikken som en gang bygde opp den norske oljenæringa og leverandørindustrien. Dette medlem viser til Rødts egne forslag om en mer aktiv industripolitikk i Representantforslag 103 S (2018–2019) om en ny industriell revolusjon – rettfærdig og miljøvennlig. Nettopp fordi slike virkemidler ikke skaper arbeidsplasser over natta, burde Norge etter dette medlems syn begynt med dette for lenge siden.

Dette medlem mener at koronakrisa bør lede til investeringer som staker ut en ny vei for norsk økonomi etter krisa, og at staten selv må ta styringa i den grønne omstillinga av norsk økonomi. Slike investeringer kan gjennomføres på en måte som kommer norske arbeidfolk til gode, og som er bra for miljøet. Dette medlem mener at staten bør ta tilbake full kontroll over Equinor og bruke selskapet som et industrilokomotiv med samfunnsbygging, og ikke kostbare utenlandseventyr, som mandat.

Dette medlem mener den akutte situasjonen i leverandørindustrien kan medføre at flere tusen blir arbeidsledige, at lokalsamfunn mister hjørnesteinsbedriftene sine, og at landet mister kompetanse som er avgjørende for det grønne skiftet. Dette medlem viser til regjeringas tiltakspakke som ble lagt fram 29. mai 2020, og mener den ikke er svaret norsk leverandørindustri trengte. Pakka burde etter dette medlems mening hatt som mål å erstatte bortfallet av oljeinvesteringer med konkrete oppdrag for leverandørindustrien og maritim næring langs hele kysten de neste tre årene.

Dette medlem mener lista over gryteklare prosjekter er lang og inneholder både nye forskningsskip, utbedring av havner, plugging av oljebrønner, lavutslippsferger og prosjekter for karbonfangst og -lagring. Det trengs en aktiv politikk for nasjonal industriell selvberging. Tida vi er inne i, viser oss hvor viktig det er å ha en industri som kan forsyne Norge med mest mulig av det vi er avhengige av.

Dette medlem vil understreke at det for Rødt ikke er et alternativ å la arbeidfolk eller lokalsamfunn ta kostnaden av verken koronakrisa eller klimakrisa.

Derfor trenger vi etter dette medlems mening en akutt krisekur her og nå, som sikrer leverandørindustrien langs hele kysten gjennom krisa. Det er etter dette medlems mening nødvendig at staten må gå inn med milliardene og prosjektene som trengs for å fylle ordrebøkene de neste årene og samtidig sette fart på de grønne industrisatsingene med risikokapital og langsiktig eierskap. Staten bør forplikte seg til investeringer som erstatter tapte oljeinvesteringer, garantere jobb og inntekt for alle i oljerelaterte næringer og aktivt ta i bruk det statlige eierskapet for å opprettholde og hente tilbake innenlands industrivirksomhet i hele Norge. Bedriftene må etter dette medlems mening på sin side forpliktes til utbyttestans for private investorer, at miljøvennlige og langsiktige investeringer får forrang, og at oppdrag går til norske underleverandører og følger norske og bransjevise standarder for lønn og arbeidsvilkår.

Dette medlem vil understreke viktigheten av at arbeidfolk og lokalsamfunn ikke skal ta regninga for krisa, og at leverandørindustrien sitter på viktig kompetanse for framtidens miljøvennlige industri. Karbonfangst og -lagring, hydrogen og flytende havvindteknologi er klimateknologi norsk industri kan bidra med, men da må arbeidsplassene berges. Industriprosjekter som sikrer økt videreføring av råvarer vi produserer i Norge, fisk, tre og kraft, kan skape arbeidsplasser i store deler av landet. Dette medlem mener det haster å erstatte koronatapte oljeinvesteringer krone-for-krone med samfunnsnyttige investeringer som står på vent.

Dette medlem viser til at Rødt i sitt alternative reviderte nasjonalbudsjett foreslår et statlig investeringsprogram rettet mot leverandørindustrien og maritim næring, med offentlige prosjekter og styrking av tilskuddsordninger som Enova og Miljøteknologifondet, med en ramme på 50 mrd. kroner for årene 2020–2023: Gryteklare prosjekter som kan igangsettes i løpet av året må få investeringsbeslutninger allerede i revidert nasjonalbudsjett til en totalsum på 7 mrd. kroner. Rødt foreslår også å utvide permitteringslengden til 52 uker for å ta vare på nødvendig kompetanse, både i industrien og alle andre sektorer.

Dette medlem viser til at Statens pensjonsfond utland skal forvaltes i et generasjonsperspektiv, men det er ikke sikkert at aksjer i Facebook og handlegater i London er den beste arven vi kan gi til våre barn. Heller enn en ensidig strategi som global finansaktør mener dette medlem at deler av fondets 10 000 mrd. kroner bør brukes på investeringer i arbeidsplasser og infrastruktur i Norge. Ved at staten går inn med risikokapital og langsiktig eierskap på samme måte som man gjorde da Statoil og oljenæringa ble bygd opp, kan Norge etter dette medlems mening få fart i en rettfærdig og planmessig omstilling.

Dette medlem støtter kampene fagforeninger og lokale klubber står oppe i for å sikre oppdrag og be-

vare arbeidsplasser og mulighet til å bygge framtidig miljøvennlig industri. Dette medlem viser til at Rødt har åpnet for å støtte endringer i petroleumsskatteloven for investeringer som gjennomføres i 2020, 2021 og 2022, dersom det samtidig blir stilt krav til at oppdrag går til norsk leverandørindustri, at utbytter og bonusutbetalinger stanses, og at bevilgninger til grønn industri økes. Dette medlem kan imidlertid ikke støtte endringer i petroleumsskatteloven slik de er foreslått av komiteens flertall, i sin helhet, fordi det ikke stilles tydelige krav og endringene er foreslått å gjelde i hele utbyggingssfasen for alle prosjekter som leverer inn planer innen utgangen av 2023, ikke kun for investeringer som gjennomføres de neste årene. At reglene skal gjelde så lenge, vil gi incentiver til å øke investeringene og aktiviteten ut over det som allerede er planlagt. Det er etter dette medlems syn svak industripolitikk og uansvarlig klimapolitikk, fordi det vil bidra til å låse samfunnet og industrien til en råvare som må gå ut på dato og øke utslippene.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre tilbakekjøp av aksjer i Equinor med mål om å oppnå fullt eierskap over selskapet, avvikle utenlandssatsingen i olje- og gassprosjekter og bygge opp selskapet som et industrilokomotiv for verdiskaping i Norge.»

«Stortinget ber regjeringen gå sammen med industrien og fagbevegelsen om å undertegne en felles samfunnskontrakt som skal ligge til grunn for kraftfulle krisetiltak og offentlige bevilgninger. En slik samfunnskontrakt skal bygge på følgende forutsetninger:

- Staten forplikter seg til investeringer som erstatter tapte oljeinvesteringer, jobbgaranti og inntektssikring for alle i oljerelaterte næringer, og aktiv bruk av statlig eierskap for å opprettholde og hente tilbake innenlands industrivirksomhet i hele Norge.
- Bedriftene forplikter seg til utbyttestans for private investorer, at miljøvennlige og langsiktige investeringer får forrang, og at oppdrag går til norske underleverandører og følger norske og bransjevise standarder for lønns- og arbeidsvilkår.»

«Stortinget ber regjeringen legge fram forslag om å sette av 500 mrd. kroner fra SPU som et nasjonalt grønt industrifond for langsiktige strategiske investeringer i norsk industriproduksjon, med formål om å sikre teknologisk utvikling, økt eksport av varer, flere industriarbeidsplasser, økt verdiskaping og mer videreføring i Norge.»

«Stortinget ber regjeringen utvide permitteringslengden til 52 uker for å ta vare på kompetanse i leverandørindustrien og andre sektorer.»

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen inngå en avtale med petroleumsselskapenes bransjeorganisasjon for 2020 og 2021 om å fryse bonusutbetalinger og lønnsvekst for ledende ansatte, så lenge den midlertidige endringen av petroleumsskatten er virksom.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen fremme et forslag om å midlertidig endre aksjeloven og allmennaksjeloven slik at utbyttegrunnlaget for 2020 og 2021 korrigeres for den likviditetslettelse petroleumsselskapene får utbetalt iht. den midlertidige endringen i petroleumsskatteloven § 11 første ledd.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen fremme et forslag om å begrense adgang for tilbakekjøp av aksjer for petroleumsselskapene for 2020 og 2021 tilsvarende den sum likviditetslettelse petroleumsselskapene får utbetalt iht. den midlertidige endringen i petroleumsskatteloven § 11 første ledd.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med de midlertidige endringene i petroleumsskatteloven senke terskelen for når PUDer og PADer skal behandles i Stortinget, fra 20 mrd. kroner til 10 mrd. kroner og komme tilbake til Stortinget med denne senest innen utgangen av juni. Den reduserte terskelen for innleveringer til Stortinget skal gjelde like lenge som de midlertidige endringene i petroleumsskatteloven.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen sørge for at petroleumsselskapene integrerer klimarisiko i sin ordinære virksomhet og rapporterer om dette i tråd med TCFD-rammeverket, slik det allerede gjøres for finansielle investeringer gjennom Norges Bank og Folketrygdfondet, i løpet av 2021.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen kartlegge oljebrønner med ukjent posisjon og komme tilbake til Stortinget med satsing på utvikling av ny teknologi og kommersialisering for brønnplugging.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen legge frem et program for plugging av oljebrønner, forvaltet av Norges forskningsråd. Det skal bevilges 200 mill. kroner til formålet på statsbudsjettet per år de neste 5 årene.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen stille krav til offshore supply-skip om lavutslippsløsninger fra 2025, nullutslipp fra 2030, samt at det første hydrogendrevne skipet tas i bruk senest i 2022.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen sørge for at petroleumsselskapene ikke betaler ut utbytte så lenge en midlertidig endring av petroleumsskatten er virksom.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen sørge for at petroleumsselskapene ikke kjøper tilbake egne aksjer så lenge en midlertidig endring av petroleumsskatten er virksom.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne:*Forslag 11*

Stortinget ber regjeringen fjerne friinntekten så lenge det gis anledning for umiddelbar utgiftsføring.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen utrede etablering av hydrogenproduksjon i Finnmark.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen utforme et forslag til lovendring med sikte på å fjerne fradragsberettigelse for kommunikasjonsarbeid i særskatten for petroleum, og komme tilbake med dette i forbindelse med statsbudsjettet for 2021.

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen innføre muligheter for direkte utgiftsføring av investeringer i havvind i 2020 og i fem år fremover.

Forslag 15

Stortinget ber regjeringen innføre en mulighet til å få utbetalt skatteverdien av eventuelle underskudd fra investeringer i havvind i 2020 og fem år fremover.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt:*Forslag 16*

Stortinget ber regjeringen sikre at rettighetshaverne i lys av det bedre skatteregimet for investeringer og aktivitet velger kontraktsstrategier som vektlegger leve-

ringssikkerhet, nærhet, norske HMS-standarder, samt bruk av fagarbeidere og lærlinger.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 17*

Stortinget ber regjeringen sørge for at petroleumsselskapene kan bli tilført likviditet gjennom en av de eksisterende låneordningene som har blitt opprettet våren 2020, eller på annen måte yte lån til markedsmessige betingelser. Staten skal vurdere klimarisikoen forbundet med dette.

Forslag 18

Stortinget ber regjeringen utrede om petroleumsskatteregimet skal gjøres om til en ren kontantstrømbe- skatning på permanent basis.

Forslag 19

Stortinget ber regjeringen innføre strengere kontrollvirksomhet for å unngå skandaleprosjekter, og særlig at det ikke velges for risikable løsninger som felles- skapet må ta regningen for, og komme tilbake til Stor- tinget med denne senest innen statsbudsjettet for 2021.

Forslag 20

Stortinget ber regjeringen utforme forslag som innebærer en positiv differensiering av klimavennlige investeringer i petroleumsskatten, f.eks. ved at friinn- tekten kun gis til de prosjektene som innebærer reelle utslippsreduksjoner. Det skal også vurderes om plug- ging av brønner kan dra nytte av samme differensiering.

Forslag 21

Stortinget ber regjeringen i dialog med operatørene sørge for en forpliktende avtale om at utslippene fra olje- og gassproduksjonen på norsk sokkel reduseres med 50 pst. innen 2030 sammenlignet med 1990, og komme tilbake til Stortinget med denne senest innen revidert nasjonalbudsjett 2021.

Forslag 22

Stortinget ber regjeringen gå i dialog med operatø- rer på norsk sokkel å definere et år som grense for når alle nye felt med PUD skal ha teknologi med netto null- utslipp, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Forslag 23

Stortinget ber regjeringen stille som krav om elek- trifisering i vedtak av PUD. Elektrifisering skal gjøres lønnsomt gjennom økt CO₂-avgift. Det opprettes et CO₂-fond som den økte CO₂-avgiften betales inn til, og som benyttes til å finansiere prosjekter for å kutte ut- slipp.

Forslag 24

Stortinget ber regjeringen legge fram en sak om ilandføring av oljen fra Johan Castberg-feltet for Stortinget senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2021.

Forslag fra Rødt:*Forslag 25*

Stortinget ber regjeringen gjennomføre tilbakekjøp av aksjer i Equinor med mål om å oppnå fullt eierskap over selskapet, avvikle utenlandssatsingen i olje- og gassprosjekter og bygge opp selskapet som et industri-lokomotiv for verdiskaping i Norge.

Forslag 26

Stortinget ber regjeringen gå sammen med industrien og fagbevegelsen om å undertegne en felles samfunnskontrakt som skal ligge til grunn for kraftfulle krittiltak og offentlige bevilgninger. En slik samfunnskontrakt skal bygge på følgende forutsetninger:

- Staten forplikter seg til investeringer som erstatter tapte oljeinvesteringer, jobbgaranti og inntektssikring for alle i oljerelaterte næringer, og aktiv bruk av statlig eierskap for å opprettholde og hente tilbake innenlands industrivirksomhet i hele Norge.
- Bedriftene forplikter seg til utbyttestans for private investorer, at miljøvennlige og langsiktige investeringer får forrang, og at oppdrag går til norske underleverandører og følger norske og bransjevisse standarder for lønns- og arbeidsvilkår.

Forslag 27

Stortinget ber regjeringen legge fram forslag om å sette av 500 mrd. kroner fra SPU som et nasjonalt grønt industrifond for langsiktige strategiske investeringer i norsk industriproduksjon, med formål om å sikre teknologisk utvikling, økt eksport av varer, flere industriarbeidsplasser, økt verdiskaping og mer videreforedling i Norge.

Forslag 28

Stortinget ber regjeringen utvide permitteringslengden til 52 uker for å ta vare på kompetanse i leverandørindustrien og andre sektorer.

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding del A fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteens tilråding del B fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre, Kristelig Folkeparti og Rødt med unntak av III og IX som fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k:

A.

V e d t a k t i l l o v

om endring i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. (petroleumsskatteloven)

I

I lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. (petroleumsskatteloven) gjøres følgende endring:

§ 3 d annet ledd tredje punktum skal lyde:

Fradraget settes til andelen av selskapets netto finanskostnader som svarer til 50 prosent av forholdet mellom skattemessig nedskrevet verdi i *særskattegrunnlaget* per 31. desember i inntektsåret av formuesobjekter tilordnet sokkeldistriktet og gjennomsnittlig rentebærende gjeld gjennom inntektsåret.

II

I lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. (petroleumsskatteloven) gjøres følgende endring:

Ny § 11 Overskrift og første til femte ledd skal lyde:

§ 11 *Midlertidige regler om avskrivning, friinntekt og underskudd*

(1) Utgifter pådratt i inntektsårene 2020 og 2021 til erverv av rørledning og produksjonsinnretning med de installasjoner som er en del av eller tilknyttet slik innretning, jf. § 3 b annet punktum, tillagt en friinntekt på 24 pst., kan fradras i grunnlaget for særskatt i det året utgiftene pådras.

(2) Utgifter til erverv av rørledning og produksjonsinnretning med de installasjoner som er en del av eller tilknyttet slik innretning, jf. § 3 b annet punktum, tillagt en friinntekt på 24 pst., kan fradras i grunnlaget for særskatt i det året utgiftene pådras dersom de er omfattet av følgende plan, søknad eller underretning:

- a) plan for utbygging og drift etter petroleumsløven § 4-2 innkommet til Olje- og energidepartementet før 1. januar 2023 og godkjent før 1. januar 2024, eller
- b) plan for anlegg og drift etter petroleumsløven § 4-3 innkommet til Olje- og energidepartementet før 1. januar 2023 og godkjent før 1. januar 2024, eller
- c) søknad om fritak for plan etter petroleumsløven § 4-2 sjette ledd og § 4-3 fjerde ledd, jf. § 4-2 sjette ledd, innkommet til Olje- og energidepartementet før 1. januar 2023 og godkjent før 1. januar 2024, eller

d) skriftlig underretning (søknad) om vesentlig avvik eller endring av forutsetningene for fremlagt eller godkjent plan og vesentlige endringer av innretninger etter petroleumsloven § 4-2 syvende ledd, eller etter § 4-3 fjerde ledd, jf. § 4-2 syvende ledd, innkommet til Olje- og energidepartementet før 1. januar 2023 og godkjent før 1. januar 2024.

(3) Plan, søknad eller underretning etter annet ledd må være godkjent av Olje- og energidepartementet etter 12. mai 2020.

(4) Annet ledd gjelder bare utgifter pådratt senest i året for planlagt produksjonsstart for petroleumsforekomsten eller året for planlagt driftsstart for innretningen, som angitt i de dokumenter som er godkjent av Olje- og energidepartementet etter annet ledd bokstavene a til d. Hvis plan eller søknad etter annet ledd gjelder tilleggsinvestering på petroleumsforekomst som allerede er i produksjon, omfatter annet ledd bare utgifter pådratt senest i året for planlagt driftsstart for tilleggsinvesteringen slik det er angitt i planen eller søknaden.

(5) Bestemmelsene i § 3 b annet punktum og § 5 fjerde ledd første og annet punktum får ikke anvendelse i grunnlaget for særskatt for utgifter som etter første og annet ledd fradras i det året de pådras.

III

I lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. gjøres følgende endring:

Ny § 11 sjetteste ledd og syvende ledd skal lyde:

(6) Skatteverdien av underskudd og ubenyttet friinntekt oppstått i inntektsårene 2020 og 2021 kan kreves utbetalt fra staten. Skatteverdien av underskudd fastsettes ved å multiplisere udekket underskudd i alminnelig inntekt i sokkeldistriktet og i grunnlaget for særskatt med gjeldende satser i inntektsåret. Skatteverdien av ubenyttet friinntekt fastsettes ved å multiplisere ubenyttet friinntekt med gjeldende særskattesats i inntektsåret. Beløpet fastsettes av skattemyndighetene for det inntektsåret underskudd og ubenyttet friinntekt er oppstått. Når skatteverdien av underskudd og ubenyttet friinntekt kreves utbetalt etter dette ledd, skal underskuddet og ubenyttet friinntekt ikke behandles etter andre bestemmelser i § 3 c eller § 5.

(7) Skatteverdien av underskudd og ubenyttet friinntekt i sjetteste ledd skal utbetales i seks terminer etter reglene i dette ledd. Skatteverdien til utbetaling (negativ terminskatt) skal skrives ut til det beløp som negativ terminskatt ventes å utgjøre for vedkommende inntektsår. Ved utskrivningen fordeles beløpet i seks deler. Terminskatten kan endres frem til forfalltid for fjerde termin med virkning for de tre siste terminene. Den skattepliktige skal ha adgang til å uttale seg før utskrivning etter annet punktum eller endring etter fjerde punktum finner sted. Bestemmelsene i § 7 nr. 4 og nr. 5 gjelder tilsva-

rende. Videre får bestemmelsene gitt i eller i medhold av skattebetalingsloven om forfall og renter mv. for terminskatt etter § 7, tilsvarende anvendelse for negativ terminskatt etter dette ledd.

IV

I lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. gjøres følgende endring:

Ny § 11 åttende ledd skal lyde:

(8) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf, herunder fastsette hva som skal regnes som produksjonsstart eller driftsstart etter fjerde ledd for plan eller søknad som omfatter flere trinn eller petroleumsforekomster. Videre kan departementet gi regler om skattlegging ved realisasjon og uttak når kostpris for driftsmidlet er omfattet av første og annet ledd.

V

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2020.

Endringen under II trer i kraft straks med virkning for utgifter pådratt fra og med inntektsåret 2020.

Endringen under III trer i kraft straks med virkning for underskudd og ubenyttet friinntekt oppstått i inntektsårene 2020 og 2021.

Endringen under IV trer i kraft straks.

B.

I

Stortinget ber regjeringen om å sikre at en ytterligere prioritering av brønnplugging blir vektlagt når OG21-strategien skal oppdateres.

II

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag som sikrer null- og lavutslippsløsninger for offshorefartøy i petroleumsproduksjon.

III

Stortinget ber regjeringen sammen med bransjen legge frem en plan for hvordan utslippene fra olje- og gassproduksjonen på norsk sokkel reduseres med 50 pst. innen 2030, sammenlignet med 2005, innenfor dagens virkemiddelbruk. Videre må planen ivareta hensynet til kostnadseffektive utslippsreduksjoner, herunder videre elektrifisering av eksisterende felt og lav- og nullutslippsteknologi på nye felt og hensynet til kraftsystemet på fastlandet. Dette arbeidet ferdigstilles i løpet av 2021.

IV

Stortinget ber regjeringen sette ned et utvalg for å utrede de samlede rammebetingelsene, herunder skatte- og avgiftssystemet, for å fremme klimavennlige investeringer og lange verdikjeder basert på fornybare ressurser i Norge. Slike investeringer kan omfatte skog- og treforedling, fisk og fiskeforedling, karbonfangst og -lagring, hydrogen, havvind og grønn skipsfart. Utvalgets arbeid legges fram for offentligheten innen første halvår 2022. Utvalget skal trekke på kompetansemiljøet til NTNU/Sintef i Trondheim.

V

Stortinget ber regjeringen tydeliggjøre overfor rettighetshaverne at de i lys av det bedre petroleumsskatteregimet for investeringer og aktivitet bør velge kontraktstrategier som vektlegger leveringssikkerhet, HMS-standarder på minst norsk nivå, og bruk av fagarbeidere og lærlinger.

VI

Stortinget ber regjeringen sørge for at ringvirkninger på fastlandet utredes ved nye utbygginger, og gjennomføre en evaluering av lokale, regionale og netto nasjonale ringvirkninger/sysselsetting ved nye prosjekter som omfattes av de midlertidige endringe-

ne i petroleumsskatten, samt bruk av null- og lavutslippsteknologi, og legge dette frem for Stortinget i en vurdering i løpet av første halvår 2023.

VII

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om økt bevilgning til Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet ut over ordinær prisjustering av budsjettet med til sammen minimum 20 mill. kroner i statsbudsjettet for 2021.

VIII

Stortinget ber regjeringen ta initiativ til et samarbeid med partene i arbeidslivet for flere faste ansatte, krav til rekruttering av lærlinger, samt videreutvikling av sterke kompetansemiljøer med bakgrunn i olje-, gass-, og leverandørindustrien og med overføringsverdi til fornybare industrier.

IX

Stortinget ber regjeringen senest innen utgangen av oktober 2020 legge fram et lovforslag om en løsning for å sikre ilandføringsterminalen på Veidnes som er knyttet til de midlertidige endringene i petroleumsskatteloven eller andre tilsvarende virkemidler.

Oslo, i finanskomiteen, den 10. juni 2020

Mudassar Kapur

leder

Sylvi Listhaug

ordfører

VEDLEGG

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Finansministeren

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
20/3305 -

Dato
29.05.2020

Rettebrev til Prop. 113 L (2019-2020)

Det vises til foreløpig utgave av Prop. 113 L (2019-2020) Midlertidige endringer i petroleumsskatteloven.

Følgende feil rettes i den endelige utgaven:

s. 9:

På grunn av en feil i periodiseringen, må bokført provenytap korrigeres fra 29,5 mrd. kroner til 11 mrd. kroner for 2020 og fra 50 mrd. kroner til 62 mrd. kroner for 2021. Anslagene for påløpt skatteeffekt og likviditetstilførsel for inntektsårene 2020 og 2021 er uendret.

Punkt 4, første avsnitt, tredje setning skal være:

«Provenytapet i 2020 anslås til om lag 59 mrd. kroner påløpt og 11 mrd. kroner bokført, mens provenytapet i 2021 anslås til 40 mrd. kroner påløpt og 62 mrd. kroner bokført.»

Det vil bli fremmet forslag til nye bevilgningsvedtak og lagt frem oppdaterte hovedtall som følge av dette i proposisjonen om nye økonomiske tiltak som skal fremmes i månedsskiftet mai/juni.

s. 10

Tilrådingen brukte ved en feil hele tittelen på loven i stedet for bare korttittelen.

Tilrådning skal være:

«At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i petroleumsskatteloven.»

Med hilsen

Jan Tore Sanner